

4.5.2021

Luonnos liikenteen automaatiota koskevaksi valtioneuvoston periaatepäätökseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa periaatepäätöksen luonnoksesta. Lausunnon antajilta pyydetään erityisesti näkemyksiä toimenpiteiden tärkeysjärjestyksestä sekä painoarvon että toteuttamisaikataulun mukaan arvioituina.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen keskeinen sisältö ja tavoitteet

Automaatiokehitys etenee vääjäämättä kaikissa liikennemuodoissa. Tähän varautuminen edellyttää muun muassa sääntelyn, digitaalisen ja fyysisen infrastruktuurin sekä tiedon hyödyntämisen kehittämistä. Lisäksi kokeilut ja pilotit tukevat kehitystyötä. Jatkossa tarvitaan myös uudenlaista osaamista ja vaikutusten arviointia, jotta voidaan varmistaa automaation kautta saavutettavat yhteiskunnalliset hyödyt.

Periaatepäätös perustuu liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltavana olevaan liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelmaan. Periaatepäätöksen tavoitteena on nostaa keskeiset liikenteen automaation tähänhetkiseen kehitysvaiheeseen liittyvät linjaukset poliittisen päätöksenteon kohteiksi. Painopiste on liikenteen automaation turvalliseen edistämiseen liittyvissä toimenpiteissä, joihin on ryhdyttävä erityisesti julkisen sektorin toimijoiden pääasiallisella vetovastuulla.

Toimenpiteet muodostuvat kokonaisuuksista, joiden tarkempi sisältö määritellään vuositasolla laadittavissa suunnitelmissa. Kaikkien toimenpiteiden kohdalla on tarpeen tehostaa laajamittaista eri osapuolten välistä yhteistyötä. Periaatepäätöksen avulla ei pyritä vaikuttamaan toimenpiteisiin käytettävissä olevaan valtion rahoitukseen, sillä rahoitusraami perustuu pääasiassa Liikenne 12 –suunnitelman valmistelun yhteydessä tehtyyn työhön. Lisäksi pyritään tehostamaan EU:sta saatavan tutkimus- ja pilotointirahoituksen saamista hankkeisiin.

Asian tausta:

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti 8.10.2019 hankkeen liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman valmistelemiseksi. Suunnitelman valmistelu jakautui kahteen osaan siten, että ensimmäisessä vaiheessa laadittiin hankkeen osa-alueista tiedon hyödyntämistä sekä automaation tarvitsemaa digitaalista ja fyysistä liikenneinfrastruktuuria koskeva arviomuistio, joka oli lausuttavana alkuvuodesta 2020. Lausuntoja saatiin 64 toimijalta. Suunnitelmaluonnos kokonaisuudessaan oli lausuttavana alkuvuodesta 2021, ja lausunnot saatiin 49 toimijalta. Lausuttavana ollut suunnitelmaluonnos sekä lausuntokierrosten lausuntokoosteet löytyvät hankeikkunasta (<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM059:00/2019>) Suunnitelman lausuntopalautteen perusteella viimeistelty versio on tarkoitus julkaista samaan aikaan, kun valtioneuvoston periaatepäätös hyväksytään.

Hallitusohjelmaa läpileikkaava pyrkimys ihmiskeskeisyyteen on asia, joka on asetettava myös liikenteen automaatiokehityksen keskiöön. Suomella voi olla merkittävä rooli tämän läpileikkaavan näkökulman saamiseksi EU:ssa ja kansainvälisissä elimissä tehtävän automaatioon liittyvän lainsäädäntö- ja muun kehitystyön kulmakiveksi.

Hanke toteuttaa erityisesti seuraavia hallitusohjelman kohtia:

- Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä muun muassa kehittämällä säädösympäristöä ja hallintoa siten, että ne mahdollistavat digitalisaation ja kestäväen kehityksen sekä laajan kokeilukulttuurin.
- Hallitus edistää liikenteen ja logistiikan digitalisoitumista ja automatisaatiota kohdentamalla rahoitusta kokeiluille ja vaikuttamalla alan EU- ja kansalliseen sääntelyyn.
- Suomeen luodaan ohjeistus tekoälyn eettisestä käytöstä.
- Vauhditetaan toimialojen kasvuhakuisuutta ja tulevaisuuden haasteisiin vastaava rohkeaa uudistumista muun muassa ottamalla huomioon digitalisaation edistämässä ja tietopolitiikassa pk-yritysten kyky tarttua uusiin mahdollisuuksiin avoimien rajapintojen kautta.
- Suomi kehittää säädösympäristöä ja hallintoa siten, että ne mahdollistavat digitalisaation ja kestäväen kehityksen sekä laajan kokeilukulttuurin.
- Liikenteen digitalisaation, palveluistumisen ja yhteiskäytön mahdollisuudet käytetään täysimittaisesti järjestelmän kehittämiseksi, päästöjen vähentämiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi.
- Laaditaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa toimialakohtaiset tiekartat vähähiilisyteen, jotka sovitetaan yhteen uusien ilmastotoimien kanssa.
- Kaupunkiympäristöjen ja maaseutualueiden erityispiirteet sekä eri liikennemuodot ja mahdollisuudet älykkäisiin väyläratkaisuihin maalla, merellä, sisävesillä ja ilmassa otetaan huomioon.

Lausunnon antaminen:

Lausuntopyyntö julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausunnon voi toimittaa myös liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 28.5.2021.

Lisätietoja asiasta antavat Kirsi Miettinen (029 534 2570) ja Saara Reinimäki (029 534 2087).

Laura Vilkkonen
osastopäällikkö, ylijohtaja

Kirsi Miettinen
lainsäädäntöneuvos

JAKELU:

Ministeriöt
 Ilmatieteen laitos
 Liikenne- ja viestintävirasto
 Väylävirasto
 Maanmittauslaitos
 Rajavartiolaitos
 Tulli
 Tietosuojavaltuutettu

Ahvenanmaan maakuntahallitus
 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
 Etelä-Savon ELY-keskus
 Hämeen ELY-keskus
 Kaakkois-Suomen ELY-keskus
 Kainuun ELY-keskus
 Keski-Suomen ELY-keskus
 Lapin ELY-keskus
 Pirkanmaan ELY-keskus
 Pohjanmaan ELY-keskus
 Pohjois-Karjalan ELY-keskus
 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 Pohjois-Savon ELY-keskus
 Satakunnan ELY-keskus
 Uudenmaan ELY-keskus
 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Espoon kaupunki
 Haminan kaupunki
 Hangon kaupunki
 Helsingin kaupunki
 Hämeenlinnan kaupunki
 Jyväskylän kaupunki
 Kokkolan kaupunki
 Kotkan kaupunki
 Naantalin kaupunki
 Oulun kaupunki
 Porvoon kaupunki
 Raahen kaupunki
 Rauman kaupunki
 Salon kaupunki
 Tampereen kaupunki
 Tornion kaupunki
 Turun kaupunki
 Uusikaupunki
 Vaasan kaupunki
 Vantaan kaupunki

Aalto-yliopisto
 ABB Oy Finland
 Aerocopters Consulting Finland
 Aker Arctic
 Ammattipätevyyskouluttajat ry

Arctia
 Arctic Drone Lab
 Arctic Machine
 Atlastica Oy
 Atostek
 Autoalan Keskusliitto AKL ry
 Auto- ja Kuljetusalan työntekijäliitto AKT
 Autoliitto ry
 Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
 Autosofta Oy
 Autotuoajat ja –teollisuus ry
 Avarea Oy
 Avartek
 Awake AI
 Bittium Oyj
 Bitwise Oy
 Blue Water Shipping BWS
 Bore Oy Ab
 Business Finland
 Cabonline
 Cargotec Oyj
 CGI Suomi Oy
 Containerships
 DIMECC Oy
 DHL Freight (Finland) Oy
 DNA Oyj
 Eckerö Linea Oy Ab
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Elisa Oyj
 Ericsson Oyj
 ESL Shipping
 Espotel Oy
 Etlatieto
 Ficom ry
 DNA Oyj
 Fenniarail
 Finavia Oyj
 Finferries
 Fingrid Oyj
 Finnair Oyj
 Finnlines
 Finnpilot
 Fleetonomy
 Forum Virium
 Geowise Oy
 GS1 Finland Oy
 HaminaKotka Satama Oy
 Hangon satama - Hangö Hamn Oy Ab
 Helsingin Satama Oy
 Helsingin seudun kauppakamari
 Helsingin yliopisto
 Helsinki Institut for Information Technology HIIT
 Helsingin Seudun Liikenne HSL

Helsingin Taksipalvelu
 Hämeen ammattikorkeakoulu
 Inkoo Shipping Oy Ab (Inkoon satama)
 Insta ILS
 ITS Finland
 Invalidiliitto ry
 Jyväskylän yliopisto
 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
 Kalajoen Satama Oy
 Oy Kaskisten satama - Kaskö Hamn Ab
 Kaupan liitto
 Kemianteollisuus ry
 Kemin Satama Oy
 Keskuskauppakamari
 Kokkolan Satama Oy
 Kone Oyj
 Kongsberg
 Kuntaliitto
 Kuortti Logistics Oy
 Lappeenrannan yliopisto
 Lentola Logistics
 Liikenneturva
 Liikennevakuutuskeskus
 Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry LIITU
 Linja-autoliitto
 Linkker Oy
 Logistiikkayritysten liitto
 Loviisan Satama Oy
 Luotsiliitto - Lotsförbundet ry
 MaaS Global Oy
 MacGregor
 Oy Matkahuolto Ab
 Meriaura
 Meritaito
 Metropolia
 Metsä Group
 Metsäteho
 Metsäteollisuus ry
 Meyer Turku Oy
 Mipro
 Naantalın Satama Oy
 Napa
 Nokia Oyj
 NRC Group Finland Oy
 Nurminen Logistics
 EcoPorts Finland Oy (Olkiluodon satama)
 Ohjelmistoyrittäjät
 Open Knowledge Finland
 Oulun Satama Oy
 Oulun yliopisto
 Outokumpu Oyj
 Palvelualojen työnantajat PALTA ry
 Perille Mobility Services Oy

Pietarsaaren Satama Oy
 Oy Pohjolan Liikenne Ab
 Porin Satama Oy
 PostNord
 Posti Oy
 Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry
 Postpal OÜ
 Proxion Oy
 Pöyry Oyj
 Raahen Satama Oy
 Rakennusliitto ry
 Ramboll Oy
 Rauman Satama Oy
 Rautatiealan Unioni
 Robots Expert
 Rocla Solutions Oy
 RPAS Finland
 Rumble Tools Oy
 Satamaliitto
 DB Schenker
 Scydata Oy
 Securitas
 Sensible4
 Sharper Shape
 Shipbrokers Finland
 Sitowise Oy
 Sitra
 Solita Oy
 Suomen kuntalogistiikka
 Stora Enso Oyj
 Suomen Akatemia
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
 Suomen Autokoululiitto ry
 Suomen Erillisverkot Oy
 Suomen Ilmailuliitto
 Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
 Suomen Kaukokiito Oy
 Suomen Konepäällystöliitto
 Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
 Suomen Laivapäällystöliitto
 Suomen Liikkumisoperaattori Oy
 Suomen Merimies-Unioni SMU ry
 Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry
 Suomen Satamaliitto
 Suomen Sokeri Oy
 Suomen Taksidata Oy
 Suomen Taksiliitto ry
 Suomen Varustamot ry
 Suomen Yrittäjät ry
 Synocus Oy
 Tallink Silja Oyj
 Tampereen ammattikorkeakoulu
 Tampereen yliopisto

Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus
Telia Finland Oyj
Tieke
Tieto Finland Oy
Tietorahti Oy
Third Space Auto
Tornion satama
Traffic Management Finland Group
Traficon Oy
Trafix Oy
Turun Satama Oy
Turun yliopisto
Turun yliopiston Brahea-keskus, Merenkulun tutkimuslaitos
Tuup Oy
Työteho-seura
UPM Kymmene Oyj
Uudenkaupungin Satama Oy
Vaasan Oy
Vaasan satama
Vaasan yliopisto
Valio Oy
Valmet Automotive Oy
Vedia Oy
Veolia Transdev Oy
Vertical Hobby
Videodrone
Viking Line
Vitomittaus Oy
VR Group
VR Transpoint
Wärtsilä Finland Oy
Wing LLC
YIT Infra Oy
Yleinen Teollisuusliitto ry
Ålands sjöfartsakademi
Ålands sjösäkerhetscentrum